

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет менеджменту, готельно-ресторанної справи та туризму Кафедра
готельно-ресторанного та туристичного бізнесу

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Бізнес-планування

Галузь знань	<u>24 Сфера обслуговування</u>
Спеціальність	<u>241 Готельно-ресторанна справа</u>
Назва освітньої програми	<u>Готельно-ресторанна справа</u>
Рівень вищої освіти	<u>другий (магістерський) рівень</u>

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
професор кафедри готельно-ресторанного та туристичного бізнесу, д. е. н., доцент Каламан Ольга Борисівна	093-501-09-66	kalaman.olga@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Метою дисципліни є формування теоретичних знань та навичок планування бізнес-процесів, вибору та обґрунтування альтернативних варіантів функціонування та розвитку підприємства. Завдання дисципліни: дати теоретичні знання в галузі методології планування та аналізу бізнесу; сформувати практичні навички проведення техніко-економічних планових розрахунків та обґрунтування альтернативних варіантів діяльності підприємства як основу для прийняття управлінського рішення; забезпечити вивчення методологічних та практичних розробок у галузі планування в умовах ринкової економіки. В результаті освоєння дисципліни студент має:

Знати: сутність планування на підприємстві, цілі та завдання, об'єкт та предмет дисципліни; основні засади та методи планування; планові показники та їх розрахунки; систему планів підприємств та їх взаємозв'язок; принципи та методи організації системи планування на підприємстві; методику складання бізнес-плану; нормативні документи, що регламентують розробку та складання бізнес-плану.

Вміти: ставити та вирішувати завдання підвищення конкурентоспроможності організації на базі ефективної системи планування; розраховувати планові показники; організувати систему планування на підприємстві; скласти бізнес-план.

Володіти: навичками вирішення завдань щодо планування діяльності на підприємстві; методами розрахунку планових показників; навичками самостійної дослідницької роботи.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Бізнес-планування» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру готельно-ресторанної справи.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 6. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні ЗК

7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 3. Здатність планувати та здійснювати ресурсне забезпечення діяльності суб'єктів готельного і ресторанного бізнесу.

СК 7. Здатність до підприємницької діяльності.

Навчальна дисципліна «Бізнес-планування» забезпечує досягнення програмних результатів навчання (РН), передбачених освітньою програмою:

РН 1. Розробляти і приймати ефективні рішення з питань розвитку суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики, забезпечувати їх реалізацію, аналізувати і порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та імовірні наслідки їх впливу.

РН 8. Ініціювати, розробляти та управляти проектами розвитку суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу із врахуванням інформаційного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
6	180	28/10	28/10	124/160	2	3 / 3	Вибіркова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекц.	прак	сам. роб.		лекц.	прак	сам. роб.
Тема 1. Бізнес-план як основа реалізації підприємницької ідеї.	18	4	4	10	18	1	1	16
Тема 2. Бізнес-планування як елемент економічної політики фірми.	18	4	4	10	18	1	1	16
Тема 3. Організація планування бізнесу.	18	4	4	10	18	1	1	16
Тема 4. Місце та роль бізнес-плану при управлінні бізнесом.	18	4	4	10	18	1	1	16
Тема 5. Аналітичні розділи типового бізнес-плану.	18	2	2	14	18	1	1	16
Тема 6. Ключові розділи типового бізнес-плану.	18	2	2	14	18	1	1	16
Тема 7. Основні елементи бізнес-планування.	18	2	2	14	18	1	1	16
Тема 8. Технологія бізнес-планування.	18	2	2	14	18	1	1	16
Тема 9. Управлінський бізнес-план.	18	2	2	14	18	1	1	16
Тема 10. Бізнес-плани проектів та вирішення практичних завдань управління бізнесом	18	2	2	14	18	1	1	16
Усього годин	180	28	28	124	180	10	10	160
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ - ЕКЗАМЕН								

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи студентів щодо вивчення дисципліни «Бізнес-планування» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, рефератів тощо.

7. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Бізнес-план як основа реалізації підприємницької ідеї. Реферат 1. Накопичення та аналіз підприємницьких ідей. 2. Загальна характеристика бізнес-плану. 3. Склад та структура розділів бізнес-плану.	10	16
2	Тема 2. Бізнес-планування як елемент економічної політики фірми	10	16
	Реферат 1. Цілі та плани у бізнесі організації. 2. Етапи та сутність планування бізнесу. 3. Види внутрішньофірмового планування. 4. Особливості бізнес-планування як форми планування.		
3	Тема 3. Організація планування бізнесу Реферат 1. Масштаб та рівні планування бізнесу. 2. Система бізнес-планування у малих та середніх підприємствах. 3. Організація системи бізнес-планування. 4. Механізм планування бізнесу. 5. Інформаційні технології у системі планування бізнесу.	10	16
4	Тема 4. Місце та роль бізнес-плану при управлінні бізнесом Реферат 1. Функції бізнес-плану під час управління бізнесом. 2. Ключові компоненти типового бізнес-плану. 3. Аналіз зовнішнього та внутрішнього бізнес-середовища.	10	16
5	Тема 5. Аналітичні розділи типового бізнес-плану Реферат 1. Характеристика розділів типового бізнес-плану: аналітичні, ключові програми. 2. Оформлення бізнес-плану, резюме. Опис галузі. Характеристика об'єкта бізнесу. 3. Аналіз галузі. Аналіз цільового ринку. Аналіз конкуренції.	14	16

6	Тема 6. Ключові розділи типового бізнес-плану Реферат 1. Маркетинговий план. Стратегії маркетингу. 2. Операційний план. Виробництво. 3. Організаційний план. 4. Фінансовий план. 5. Оцінка та страхування ризику.	14	16
7	Тема 7. Основні елементи бізнес-планування Реферат 1. Стратегічне та інвестиційне планування. Стратегічні цілі організації. 2. Інвестиційний план (проект). 3. Призначення, структура та методика розрахунків основних документів фінансового планування.	14	16
8	Тема 8. Технологія бізнес-планування Реферат 1. Основні технології продукції бізнес-планування. 2. Види моделей, що застосовуються під час бізнес-планування. 3. Особливості розробки моделей бізнес-процесів.	14	16
9	Тема 9. Управлінський бізнес-план Реферат 1. Сутність та призначення управлінського бізнес-плану. 2. Загальний план виробництва. 3. Упорядкування планів підрозділів. 4. Контроль виконання та коригування управлінського бізнес-плану.	14	16
10	Тема 10. Бізнес-плани проектів та вирішення практичних завдань управління бізнесом Реферат 1. Бізнес-проект як інноваційний задум. 2. Бізнес-плани на вирішення практичних завдань управління бізнесом (цільові бізнес-плани). 3. Макети деяких видів цільового бізнес-плану.	14	16
Всього		124	160

7. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
---------------	---------------------

поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	50%
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення іспиту (заліку).	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, іспит (залік)
--	---

8. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ

Денна форма навчання			
<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
<i>Підсумковий контроль</i> екзамен / залік			50
Всього балів			100

Заочна форма навчання			
<i>Поточний контроль</i>			
Види самостійної роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи під час аудиторних занять			
1.1. Підготовка до аудиторних занять	Відповідно до розкладу	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час аудиторних занять	15
За виконання контрольних робіт (завдань)			
1.2. Підготовка контрольних робіт (завдань) за заданою тематикою -//-	Перевірка	контрольних робіт, (завдань) 15	
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.3. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виносяться на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ² , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
2.1. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою, індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо	Відповідно до графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе) під час ІКР	10
Разом балів за поточний контроль			50
<i>Підсумковий контроль</i> екзамен / залік			50

² Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

9. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

(для іспиту / заліку) Рівень

знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	

74-81(6-7)	С		
64-73 (5)	D	Задовільно	
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	Fx	незадовільно	не зараховано
1-34 (2)	F		

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА Основна

1. Бескровна Л.О. Бізнес-планування підприємства: навч. посіб. Одеса: ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2012. 124 с.
2. Бізнес-планування: навч. посіб. / Т.Г. Васильців, Я.Д. Качмарик, В.І. Блонська, Р.Л. Лупак. К.: Знання, 2013. 173 с.
3. Бочко О.Ю., Проскура В.Ф. Основи планування діяльності підприємств невиробничої сфери: навч. посіб. К.: Ліра-К, 2014. 218с.
4. Бурик А.Ф. Планування діяльності підприємства: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2013. 260 с.
5. Данилюк М.О. Планування і контроль на підприємстві: навч. посіб. К.: Ліра-К, 2015. 328 с.
6. Загуцький У.Р., Цимбалюк В.М., Шевченко С.Г. Планування і діагностика діяльності підприємств: навч. посіб. К.: Ліра-К, 2013. 320 с.
7. Кульчинська О.О. Роль стратегічного планування в ефективній діяльності підприємств. Вісник. Економіка. Проблеми економічного становлення. 2012. № 1. С. 83-88.
8. Лаврів Л.А. Планування діяльності організації: навч. посіб. Тернопіль: Крок, 2013. 320 с.
9. Михалюк Н.І. Планування діяльності підприємств: навч. посіб. К.: Ліра-К, 2015. 620 с.
10. Статистичний збірник “Баланси та споживання основних продуктів харчування населенням України” / За ред. Ю.М. Остапчука. К.: Держстат України, 2012. 54 с.
11. Швайка Л.А. Планування діяльності підприємства. К.: Ліра-К, 2014. 268 с.

Допоміжна

12. Бізнес-план: технологія розробки: навч. посіб. / І.З. Должанський, Т.О. Загорна; М-во освіти і науки України, Макіївський економікогуманітарний ін-т. 2-ге вид. К.: Центр учбової літератури, 2009. 384 с.
13. Коновал І.А. Використання методів імітаційного моделювання для аналізу ризиків проекту. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. 2010. Вип. 154. С. 191-196.
14. Македон В.В. Бізнес-планування: навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2009. 236 с.
15. Підприємництво та бізнес-культура: підручник / Л.О. Лігоненко, Г.Л. Піратовський, І.В. Молоштан та ін.; за заг. ред. Л.О. Лігоненко. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2011. 508 с.
16. Планування діяльності фірми: навч.-метод. посіб. / Алексеева М.М. К.: Фінанси і статистика, 2011. 248 с.
17. Пугачевська К.Й. Значення бізнес-планування як чинника господарської діяльності в ринковій економіці / К.Й. Пугачевська, Т.С. Плют // Науковий вісник НЛТУ України. 2011. № 21.1. С. 256-260.
18. Смаковська Ю. Критерії експертної оцінки бізнес-плану підприємницького проекту. Формування ринкової економіки в Україні. 2009. №

19. С. 434-438. 19. Чичун В.А. Бізнес-планування як фактор успішної підприємницької діяльності / В.А. Чичун, В.Д. Паламарчук // Соціум. Наука. Культура. 2010. № 21 (18). С. 58-63. 20. Янковий О.Г., Гура О.Л. Вдосконалення планування на підприємстві за допомогою математико-статистичних методів прогнозування. Актуальні проблеми економіки. 2009. № 1 (91). С. 229-238.
21. Каламан О. Б., Скрібанс В. Мандрикін Д. В. Методологія формування показників ефективності стратегічних управлінських рішень на промислових підприємствах. Економічні інновації. 2021. Т.23. Вип.2 (79). С. 87-96.
22. Покропивний С.Ф. Бізнес-план: технологія розробки та обґрунтування: навч. посібник / С.Ф. Покропивний, С.М. Соболев, Г.О. Швиденко, О.Г. Дерев'яно. [Вид. 2-ге, доп.]. К.: КНЕУ, 2010. 379 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотеки в Україні: [http:// www. library. univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3](http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3).
2. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>.
3. Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника: <http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html>.
4. <http://www.readbook.com.ua>.
5. <http://alpina.kiev.ua/business-plan-ua>.
6. <http://javalibre.com.ua/java-book/book/2908499>.
7. http://bookss.co.ua/book_strategiya-pidpriyemstva_884/5_tema-4-formuvannya-misi-ta-cilej-pidpriyemstva.
8. <https://msb.aval.ua/news>.